

Η Αίγυπτος: Μία χαρτογράφηση της χώρας

Χρήστος Καλογερόπουλος (ΑΜ: ΣΧΨ1011906)

Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας

Η Αίγυπτος: Μία χαρτογράφηση της χώρας

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να καταγράψει τις βασικές πληροφορίες και τα χαρακτηριστικά της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, ώστε καθένας από εμάς να καταφέρει, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, να κατανοήσει το πολιτισμικό και ιστορικό υπόβαθρο, τη δομή της Αιγυπτιακής κοινωνίας και γενικότερα τα διαφορετικά μεταξύ τους μέρη της.

Οι επιμέρους τομείς ενδιαφέροντος και πληροφορίες για την Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου.

Οικολογικά Στοιχεία. Η Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου εντοπίζεται στην βόρεια Αφρική, βρέχεται από την Μεσόγειο και Ερυθρά Θάλασσα, συνορεύει με την Λιβύη, το Σουδάν και την Λωρίδα της Γάζας, ενώ ταυτόχρονα περιλαμβάνει την Ασιατική Χερσόνησο του Σινά. Στη χώρα ομιλούνται επίσημα τα αραβικά, αλλά και τα αγγλικά και γαλλικά (The World Factbook, Central Intelligence Agency, 2019). Αποτελείται από 27 επαρχίες-κυβερνεία (Wikipedia, 2019) και ο πληθυσμός της αγγίζει τους 98.976.000 κατοίκους (The World Factbook, CIA, 2019). Όσον αφορά το θρήσκευμα, σύμφωνα με καταγραφές της Pew-Templeton (2010), το 94,9% (76.990.000) είναι μουσουλμάνοι και το 4,6% (4.120.000) χριστιανοί. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, βρίσκεται εντός της ερήμου της βόρειας Αφρικής, έτσι το κλίμα της χαρακτηρίζεται θερμό τροπικό με χαμηλή ετήσια βροχόπτωση και ηλιοφάνεια καθόλη την διάρκεια του έτους. Κάποιες φορές εμφανίζονται κυκλώνες που ονομάζονται khamsins (αραβικά: "fifties", διότι λέγεται ότι έρχονται 50 ημέρες το χρόνο), οι οποίοι επιφέρουν καταιγίδες σκόνης και απότομη αύξηση της θερμοκρασίας από 8 έως 11 ° C. Ο ορυκτός πλούτος της χώρας περιλαμβάνει πετρέλαιο, φυσικό αέριο, μαγγάνιο, γύψο, μόλυβδο, ψευδάργυρο, αμίαντο, ασβεστόλιθο. Γενικότερα η οικονομία της χώρας βασίζεται κατά κύριο λόγο στη γεωργία (βαμβάκι, ρύζι, καλαμπόκι, σιτάρι, φασόλια,

φρούτα, λαχανικά) και κτηνοτροφία (πρόβατα, κατσίκες, βοοειδή, γάλα βουβαλιού) αλλά και τον τουρισμό. Πιο συγκεκριμένα οι εξαγωγές κατά το 2017 υπολογίζονται στα 23,3 δις δολάρια. Τέλος, το 27,8% του πληθυσμού ζει στα όρια της φτώχειας (The World Factbook, CIA, 2019).

Ιστορικά Στοιχεία. Η ιστορία της αρχαίας Αιγύπτου χρονολογείται από το 3100 π.Χ., όταν οι πρώτες νομάδες δημιούργησαν τους πρώτους οικισμούς βόρεια της κοιλάδας του Νείλου. Πιστεύεται ότι αυτός ο πολιτισμός διήρκεσε περίπου 3.000 χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων έλαβαν χώρα αρκετές εισβολές. Αυτές οι εισβολές είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μια κοινωνία, ένα κράμα, διαφορετικών πολιτισμών και παραδόσεων. Ο Μέγας Αλέξανδρος κατέκτησε την Αίγυπτο το 332 π.Χ.. Κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής του, κέρδισε σεβασμό και αγάπη από τους ανθρώπους λόγω της θρησκευτικής και πολιτισμικής ανοχής που υπέδειξε (Ancient history lists, 2019). Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι αποκαλούσαν τη χώρα τους Kemet, δηλαδή μαύρη γη, καθώς η ονομασία αυτή αντιπροσώπευε τα εύφορα σκουρόχρωμα εδάφη, τα οποία ήταν αποτέλεσμα των υπερχειλίσεων στο δέλτα του Νείλου, που συνέβαλαν στη γονιμότητα του εδάφους και την ανανέωση της σύνθεσης του κάθε χρόνο. Ο αρχαίος πολιτισμός της χώρας χαρακτηρίζεται από την γνώση της γραφής, την ημερολογιακή γνώση και τις απόψεις για τον θάνατο, την ανάσταση, την ανταμοιβή και τιμωρία, αλλά και από την συμβολή του στις επιστήμες της αριθμητικής, μηχανικής, ιατρικής και αστρονομίας (Ministry of Foreign Affairs, Arab Republic of Egypt, 2019).

Το πολίτευμα της Αιγύπτου. Η χώρα έχει ημιπροεδρική Δημοκρατία, με αρχηγό του κράτους τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος καθορίζει την αμυντική (είναι ανώτατος διοικητής των ενόπλων δυνάμεων) και εξωτερική πολιτική της χώρας και διευθύνει σε συνεργασία με τον Πρωθυπουργό, ο οποίος είναι Συμπρόεδρος, την εσωτερική και οικονομική πολιτική (Wikipedia, 2019).

Σημαντικά στοιχεία του Ποινικού Συστήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 60 του Ποινικού Κώδικα της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και οι ποινές που επισύρουν αυτές, δεν ισχύουν στη περίπτωση αδικημάτων τα οποία συνέβησαν καλή τη πίστη, σύμφωνα με το δικαίωμα που καθορίζεται από την Σαρία. Επίσης, το άρθρο 17 παρ.1 του Αιγυπτιακού Ποινικού Κώδικα επιτρέπει στους δικαστές να ασκούν το μέγιστο βαθμό επιείκειας, μειώνοντας τις νομικές κυρώσεις για συγκεκριμένα κακουργήματα (Krosowa and Ezzat, 2019). Η Σαρία καταγράφει τις υποχρεωτικές, συνιστόμενες και επιτρεπές ενέργειες εκ μέρους των πιστών και συγχρόνως αποτελεί τον «Ποινικό Κώδικα» του Ισλαμισμού. Περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες ποινικών αδικημάτων και τις ποινές για κάθε υποκατηγορία αυτών: Δολοφονία ή πρόκληση σωματικής βλάβης, θέματα ηθικής και πορνεία και το «hudud», δηλαδή η προσβολή προς τον θεό και τους άνδρες (Peters, 1995).

Η Αίγυπτος ως χώρα προέλευσης και υποδοχής μεταναστών και προσφύγων.

Από το 2000 και έπειτα παρατηρούνται τα μεγαλύτερα μεταναστευτικά ρεύματα από την Αίγυπτο προς τις ευρωπαϊκές χώρες, με αποκορύφωμα το 2010, όπου ήδη εργάζονταν σε αυτές 30.816 Αιγύπτιοι από τους οποίους οι 21.532 βρίσκονταν στην Ιταλία. Βέβαια, η οικονομική κρίση του 2008 είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η παράτυπη παραμονή και εργασία των Αιγυπτίων στις ευρωπαϊκές χώρες. Επίσης στο χρονικό διάστημα 2011-2015 περίπου 4.300.000 Αιγύπτιοι μετανάστευσαν σε χώρες της Ευρώπης (κυρίως στην Ιταλία, Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο), της Σαουδικής Αραβίας (Ομάν, Κουβέϊτ, Μπαχρέϊν, Κατάρ, Ντίρχαμ), της Βόρειας Αμερικής (ΗΠΑ, Καναδάς) και την Αυστραλία. Βασικό ρόλο στο παραπάνω, τελευταίο, μαζικό, μεταναστευτικό ρεύμα διαδραμάτισε η επανάσταση της 25ης Ιανουαρίου 2011 (στο πλαίσιο της Αραβικής άνοιξης), η οποία σηματοδότησε το τέλος της δικτατορίας στη χώρα, (International Organization for Migration, 2011).

Οι πόλεμοι και οι μαζικές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των ανθρώπων στην Αφρική και την Μέση Ανατολή αποτελούν τις κυριότερες αιτίες για τα κύματα μεταναστών και προσφύγων προς την Αίγυπτο (Zohry, 2006). Στην Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου πλέον διαβιούν 70.000 Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, οι οποίοι έφθασαν με τις οικογένειες τους στη χώρα από το 1948 και έπειτα, αλλά και δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες από το Σουδάν, την Αιθιοπία, την Ερυθραία (ανεξάρτητη πολιτεία της Βόρειας Αφρικής) και την Σομαλία. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με έκθεση της επιτροπής για τους πρόσφυγες του ΟΗΕ, έως το 2015 η Αίγυπτος είχε φιλοξενήσει 226.344 πρόσφυγες και 30.019 αιτούντες άσυλο, οι οποίοι προέρχονταν από Ασιατικές (Συρία, Ιράκ, Υεμένη) και Αφρικανικές χώρες (De Bel-Air, 2016).

Το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Αιγύπτου

Στην Αίγυπτο η φοίτηση στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και διαρκεί 6 χρόνια (δηλ. από 6 έως 12 χρονών). Μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση οι μαθητές μπορούν να συνεχίσουν τη μόρφωσή τους σε μια ενδιάμεση βαθμίδα σχολείων, η οποία είναι καθαρά προπαρασκευαστική. Στα προπαρασκευαστικά αυτά σχολεία, στα οποία η φοίτηση είναι τριετής και δωρεάν, οι μαθητές προετοιμάζονται για να εισαχθούν στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα δευτεροβάθμια αυτά σχολεία περιλαμβάνουν προγράμματα σπουδών τα οποία αποσκοπούν στο να προπαρασκευάσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους μαθητές για την εισαγωγή τους στα πανεπιστήμια (γενικά λύκεια) ή να τους εξειδικεύσουν πάνω σε τεχνολογικά ή αγροτικά αντικείμενα (τεχνικά-επαγγελματικά λύκεια). Η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχει πανεπιστημιακού επιπέδου παιδεία και μόρφωση με 13 πανεπιστήμια, τα οποία βρίσκονται όλα στα μεγάλα αστικά κέντρα. Το καλύτερο από αυτά θεωρείται και είναι το πανεπιστήμιο Al-Azhar , στο Κάιρο, το οποίο ιδρύθηκε το 970 μ.Χ. ως κέντρο ισλαμικών σπουδών και αποτελεί το αρχαιότερο

πανεπιστημιακό ίδρυμα με τη μεγαλύτερη διάρκεια λειτουργίας σε όλο τον κόσμο (scholar pro, 2018).

Σύμφωνα με έρευνα της Krafft (2012) σχεδόν το 100% των αγοριών που γεννήθηκαν στην Αίγυπτο φοιτούν στο σχολείο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των κοριτσιών παρατηρείται στο 95%. Παρόλα αυτά, περίπου δύο εκατομμύρια Αιγύπτιοι ηλικίας 10-29 ετών, κυρίως κορίτσια, δεν έχουν πάει ποτέ στο σχολείο.

Στην Αίγυπτο η ανεργία είναι υψηλή όσον αφορά τα άτομα κάτω των 25 ετών και τους απόφοιτους πανεπιστημίων, οι οποίοι σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΜΚΟ Injaz Al Arab χρειάζονται συνήθως 5 χρόνια για να βρουν δουλειά. Η ανεργία των νέων προκαλεί κοινωνικούς, πολιτικούς και οικονομικούς κινδύνους. Πιο συγκεκριμένα, η ποιότητα της δημόσιας εκπαίδευσης θεωρείται χαμηλή. Έτσι, δημιουργείται ευρεία εξάρτηση από την ιδιωτική διδασκαλία, κάτι που συμβάλλει στα υψηλά επίπεδα οικονομικής ανισότητας στη χώρα, ενώ συγχρόνως προκαλεί ανησυχίες σε σχέση με θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης (Loveluck, 2012). Τέλος, στην Αίγυπτο μόνο το 42% των εργαζομένων έχει πρόσβαση στη κοινωνική ασφάλιση, ενώ, σε σχέση με εκείνους που απολαμβάνουν κοινωνικής ασφάλισης, οι δημόσιοι υπάλληλοι απολαμβάνουν καλύτερες συνθήκες εργασίας και υψηλότερη ποιότητα ασφαλιστικών υπηρεσιών (Roushdy, & Selwaness, 2015).

Η θέση της γυναίκας στη κοινωνία και τον τομέα της εργασίας.

Τις τελευταίες δεκαετίες η εκπαίδευση και η απασχόληση των γυναικών σε τομείς όπως η ιατρική, η νοσηλευτική και τα παιδαγωγικά αποτελούν αδιαμφσβήτητο δικαίωμα των γυναικών στον Αραβικό κόσμο (Sidani, 2005). Όμως η πολιτεία, και γενικότερα η κοινωνία, δεν φαίνεται στη πράξη να στηρίζει και να διαφυλάσσει το παραπάνω δικαίωμα. Σε πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στην Αίγυπτο (Barsoum, 2018) οι έγγαμες γυναίκες δήλωσαν ότι δυσκολεύονται να εξισορροπήσουν τις υποχρεώσεις τους μεταξύ οικογένειας

και εργασίας, διότι αφενός καλούνται να εργαστούν αρκετές ώρες χωρίς να απολαμβάνουν την κατανόηση και φροντίδα των συζύγων και αφετέρου δεν τους παρέχονται οικονομικές και αξιόπιστες επιλογές για την ημερίσια φροντίδα των παιδιών. Επίσης, η παραπάνω έρευνα, καταλήγει στο συμπέρασμα πως η εργασία των γυναικών στην Αίγυπτο δεν επιφέρει την προσωπική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία, καθώς οι γυναίκες απασχολούνται σε εργασίες χαμηλής ποιότητας και απολαβών, βιώνουν εργασιακή αβεβαιότητα, κακομεταχειρίζονται και πέφτουν συχνά θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης.

Στην Αίγυπτο οι γυναίκες που έχουν ολοκληρώσει σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης ή διαθέτουν οικονομική επιφάνεια φαίνεται πως ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στο δημόσιο βίο και την ανατροφή των παιδιών. Επίσης οι γυναίκες που ασπάζονται το Χριστιανισμό σχετίζονται με οριακά μεγαλύτερη επιρροή στις οικειακές αποφάσεις και τις αποφάσεις σε σχέση με το δημόσιο βίο. Στον αντίποδα, γυναίκες που συγκατοικούν με συγγενείς, είτε δικούς τους, είτε του συζύγου, δεν ασκούν επιρροή στις δυο παραπάνω διαστάσεις λήψης απόφασης (Yount, 2005).

Στον Αραβικό Ισλαμικό κόσμο γίνεται λόγος για τους «ulama'», που θεωρούνται «οι άνθρωποι της γνώσης» ή «οι Κληρονόμοι του Προφήτη» και εκείνοι στους οποίους οι άνθρωποι στρέφονται για να ζητήσουν καθοδήγηση για την πνευματική και κοινωνική ζωή τους. Οι σύγχρονοι, λοιπόν, «ulama'» της Αιγύπτου υποστηρίζουν ότι η εργασία και η συμμετοχή των γυναικών στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας θα πρέπει να ενθαρρύνεται και να είναι ευπρόσδεκτη. Ακόμα υπογραμμίζουν πως η χιτζάμπ πρέπει να χρησιμοποιείται, αλλά σε καμία περίπτωση δεν επιφέρει εμπόδια στην εργασία των γυναικών. Ταυτόχρονα, θεωρούν την στοιχειώδη αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο φύλων αναμενόμενη και αποδεκτή (Sidani, 2005).

Όσον αφορά την ενδοοικογενειακή βία σε βάρος των γυναικών, πρόσφατη έρευνα των αντιλήψεων των ανδρών σε σχέση με το θέμα αυτό έδειξε ότι το 70,5% υποστηρίζει ότι ο σύζυγος πρέπει να ελέγχει την σχέση και να αποτελεί την «κεφαλή» της οικογένειας, ενώ το 64,5% πιστεύει πως μία γυναίκα δεν μπορεί να μεγαλώσει μόνη της ένα παιδί. Ταυτόχρονα το 77,5% είναι πεπεισμένο ότι θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους άνδρες στην εύρεση εργασίας, ενώ το 81,1% πιστεύει πως η χρήση βίας θα μπορούσε να συγχωρεθεί, αν ο θύτης έδειχνε μεταμέλεια. Επίσης, το 60,5% του δείγματος θεωρεί ότι σε κάποιες περιπτώσεις η ενδοοικογενειακή βία δεν πρέπει να θεωρείται ποινικό αδίκημα. Τέλος η πλειονότητα των ανδρών υποστηρίζει πως εκείνος που χρησιμοποιεί βία θα πρέπει να εγκαταλείψει το σπίτι και ότι οι γυναίκες είναι ικανές να εγκαταλείψουν τον θύτη (Hassan, Seedhom, και Mahfouz, 2016).

Η Αιγυπτιακή οικογένεια

Στον Αραβικό πολιτισμό, και γενικότερα στις κολεκτιβιστικές κοινωνίες, η εκτεταμένη οικογένεια αποτελεί την βασικότερη μορφή οικογένειας. Σε αυτές τις κοινωνίες, η οικογένεια θεωρείται ότι προάγει την σταθερότητα, ευημερία και βιωσιμότητα της κοινωνίας. Ακόμα, η ανδρική κυριαρχία βρίσκεται στην κορυφή της ιεραρχίας, σχετίζεται με την λειτουργία της οικογένειας και διαμορφώνει τους κοινωνικούς ρόλους των ατόμων. Έτσι, η ποιότητα των οικογενειακών σχέσεων καθορίζει την βιολογική, κοινωνική και ψυχολογική ανάπτυξη και λειτουργία των μελών της. Στην Αίγυπτο τα ζευγάρια «αρραβωνιάζονται» σε πολύ πρόωμη ηλικία προκειμένου να είναι αποδεκτά από την κοινωνία. Έρευνα, που διεξήχθη το 2006, κατέγραψε ότι το 63,5% του αιγυπτιακού πληθυσμού ήταν παντρεμένο (με τη μέση ηλικία του πρώτου γάμου τα 25,9 έτη), το 0,8% ήταν διαζευγμένο, το 6,3% είχε χηρεύσει και το 28,9% δεν είχε παντρευτεί ποτέ (Okasha, Elkholy and El-Ghamry, 2012).

Στη κοινωνία της Αιγύπτου η επιλογή του κατάλληλου συντρόφου θεωρείται σημαντική και πιστεύεται πως καθορίζει την κοινωνική θέση και το κοινωνικό προφίλ της οικογένειας, αλλά και την μελλοντική συμβατότητα και κοινή πορεία του ζευγαριού. Πολύ σημαντικό ρόλο γενικότερα στην αξιολόγηση των πολιτών διαδραματίζει ο όρος «*ἡνυ'adab(a)*», ο οποίος περιλαμβάνει νόρμες σε σχέση με τη σωστή αλληλεπίδραση στην οικογένεια και την κοινωνία. Η διαδικασία της επιλογής συντρόφου περιλαμβάνει, εκτός από το ζευγάρι, τους γονείς, τα μεγαλύτερα αδέρφια και τους άλλους συγγενείς. Το ενδιαφέρον της οικογένειας εστιάζεται στο δυναμικό του μνηστήρα και στα βασικά χαρακτηριστικά που οφείλει να έχει ο μελλοντικός σύντροφος, ώστε να επέλθει ο γάμος. Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν την άποψη τους σε σχέση με τις οικογενειακές δαπάνες και την ανατροφή των παιδιών, ενώ συγχρόνως διεκδικούν την αμοιβαία έκφραση απόψεων εντός του γάμου. Τα αγόρια και κορίτσια ηλικίας 16-19 υποστηρίζουν ότι οι ρόλοι, τα καθήκοντα και υποχρεώσεις εντός του γάμου και της οικίας πρέπει να μοιράζονται και μην αποδίδονται αποκλειστικά σε έναν από τους δύο συζύγους. Τέλος, τα κορίτσια είναι λιγότερο συντηρητικά σε σχέση με τα αγόρια και τίθενται κατα της συμμόρφωσης στις απόψεις του συζύγου, ιδιαίτερα σε σχέση με τις δαπάνες του σπιτίου και την ανατροφή των παιδιών (Mensch, Ibrahim, Lee and El-Gibaly, 2003).

Οι Αιγύπτιοι εντός της ελληνικής πραγματικότητας. Σύμφωνα με απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ, 2011) το 2011 κατοικούσαν στην Ελλάδα 10.455 Αιγύπτιοι εκ των οποίων 2.012 ήταν παιδιά και έφηβοι ηλικίας 0-19 ετών. Σύμφωνα με την ίδια απογραφή, η συντριπτική πλειοψηφία αυτών εργάζονταν στο τομέα της γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας και των κατασκευών, ενώ κάποιοι άλλοι εργάζονταν στους τομείς της μεταποίησης, του εμπορίου, του τουρισμού και της εστίασης. Τέλος, σε έρευνα που διεξήγαγαν οι Ronolis και Tragaki (2006) καταγράφηκε ότι οι περισσότεροι Αιγύπτιοι ήταν εγκατεστημένοι στον Έβρο, την Αττική και γενικότερα σε περιοχές που προσέφεραν εργασία

σε άτομα με ελάχιστα προσόντα, σε βιοτεχνίες και εργατικές εργασίες, ενώ η πλειονότητα αυτών ήταν άνδρες. Δυστυχώς δεν υπάρχουν περαιτέρω πληροφορίες και στοιχεία σε σχέση με την παρουσία Αιγυπτίων στην Ελλάδα, εκτός από το ότι στη χώρα μας υπάρχουν δύο επίσημοι σύλλογοι: η Αιγυπτιακή Κοινότητα (ΚΟΠΕΣ) και η Αιγυπτιακή Κοινότητα Ελλάδος (δεν δίνονται στοιχεία σχετικά με την δράση τους).

Γενικά Συμπεράσματα

Έχοντας πραγματοποιήσει μια σύντομη περιήγηση στην κοινωνία της Αιγύπτου και έχοντας εμβαθύνει σε διάφορες πτυχές αυτής, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε πως η Αίγυπτος είναι χώρα των αντιθέσεων ή μια πολύχρωμη χώρα. Διαφορετικές, δηλαδή, αποχρώσεις εντοπίζονται σε κάθε πλευρά της κοινωνίας (λχ. θρησκεία, γλώσσα, εκπαίδευση, ιδεολογικές και θρησκευτικές απόψεις, εθνολογικές ομάδες). Εκείνο, το οποίο πρέπει απαραίτητα να συγκρατήσει ο αναγνώστης, είναι μάλλον η σχέση της μουσουλμανικής θρησκείας με την επιβολή των ποινών, η αμφιλεγόμενη θέση της γυναίκας στη κοινωνία και η αντιφατικές απόψεις σε σχέση με την ίδια. Εν κατακλείδι, η Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου φαίνεται να «αμφιταλαντεύεται» ανάμεσα στο παλιό και το καινούργιο, τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα και την διάθεση για αλλαγή ή την λειτουργία έξω από τις επιβολές της θρησκείας και των κοινωνικών προτύπων και στεγανών.

Βιβλιογραφία

Top 10 Most Important Events in Ancient Egypt (2019). In Ancient history lists. Retrieved from <https://www.ancienthistorylists.com/egypt-history/top-10-important-events-egypt/>

Barsoum, G., (2018). 'Women, work and family': Educated women's employment decisions and social policies in Egypt. *Gender Work Organ*, 26, 895-914.
doi:10.1111/gwao.12285

Central Intelligence Agency. (2019). Egypt. In The World Factbook. Retrieved from <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>

De Bel-Air, F. (2016). *Migration Profile: Egypt*. Migration Policy Centre.

ΕΛΣΤΑΤ (2011). Μόνιμος Πληθυσμός κατά υπηκοότητα, φύλο και ομάδες ηλικιών Σύνολο χώρας, Περιφέρειες. Ανακτήθηκε από <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/->

ΕΛΣΤΑΤ, (2011). Απασχολούμενοι, κατά επάγγελμα (μονοψήφιο) και υπηκοότητα. Σύνολο Χώρας, Περιφέρειες. Ανακτήθηκε από <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM04/->

Egypt (2019). In Encyclopedia Britannica. Retrieved from <https://www.britannica.com/place/Egypt>

International Organization for Migration, (2011). Egypt after January 25: Survey of Youth Migration Intentions. IOM: Cairo, 2011.

Hassan, E., E., Seedhom, A., E., Mahfouz, E., M., (2016). Men's Perception of Domestic Violence, Rural Minia, Egypt. *Open Journal of Preventive Medicine*, 6, 106-114. doi: 10.4236/ojpm.2016.62009

Krafft, C. (2012). *Challenges facing the Egyptian education system: Access, quality, and inequality*. Cairo: Population Council.

Kposowa, A., J., & Ezzat, D., A., (2019). Religiosity, Conservatism, and Acceptability of Anti-Female Spousal Violence in Egypt. *Journal of Interpersonal Violence*, 34(12), 2525-2550. doi: 10.1177/0886260516660976

Loveluck, L. (2012). *Education in Egypt: Key Challenges*. London: Chatham House.

Mensch, B., S., Ibrahirn, L., B., Lee, S., M. & El-Gibaly, O., (2003). Gender-role Attitudes among Egyptian Adolescents. *Studies in family*, 34(1), 8-18. doi:10.1111/j.1728-4465.2003.00008.x

Ministry of Foreign Affairs, Arab Republic of Egypt, (2019). *Inside Egypt: History*. Retrieved from <https://www.mfa.gov.eg/English/InsideEgypt/Pages/History.aspx>

Okasha, T., Elkholy, H. & El-Ghamry, R., (2012). Overview of the family structure in Egypt and its relation to Psychiatry. *International Review of Psychiatry*, 24(2), 162-165. doi:10.3109/09540261.2012.658030

Peters, R. (1995). Sharia and the State: Criminal Law in Nineteenth Century Egypt. In A. H. de Groot, & C. van Dijk (Eds), *State and Islam* (pp. 152-177). Leiden: CNWS.

Pew-Templeton (2010). *Egypt*. In *Global Religious Futures*. Retrieved from <http://www.globalreligiousfutures.org/countries>

Roushdy, R., & Selwaness, I. (2015). Duration to coverage: Dynamics of access to social security in the Egyptian labor market in the 1988–2016 period. In R. Assaad, & C. Krafft (Eds.), *The Egyptian labor market in an era of revolution* (pp. 241–258). Oxford, UK: Oxford University Press.

Rovolis, A., Tragaki, A., (2006). Ethnic Characteristics and Geographical Distribution of Immigrants in Greece. *European Urban and Regional Studies* 13(2), 99–111.

doi: 10.1177/0969776406062521

Education System in Egypt, (2018). In Scholar pro. Retrieved from <https://www.scholaro.com/pro/Countries/egypt/Education-System>

Sidani, Y. (2005). Women, work, and Islam in Arab societies. *Women in Management Review*, 20(7), 498-512. doi:10.1108/09649420510624738

Yount, K., M., (2005). Women's Family Power and Gender Preference in Minya, Egypt. *Journal of Marriage and Family*, 67, 410–428. doi:10.1111/j.0022-2445.2005.00125.x

Egypt, (2019). In Wikipedia. Retrieved from <https://en.wikipedia.org/wiki/Egypt>

Zohry, A., (2006). Immigration to Egypt. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 4(3), 33-54. doi: 10.1300/J500v04n03_02